

בדרכו

מרבן של כל בני הגולה
מרן שר התורה שליט"א

גיליון נ"ב
פרשת מטות-מסעי
תשי"פ

דרך מצוותיך

שו"ת בהלכה מרבינו

הלכות ברכות

דיני ברכה על חכמי ישראל

שאלה: (סי' רכד ס"ו) האם יכול לברך על חכמי ישראל שחלק מחכמתו ליראיו גם כאשר לא רואה את פניהם [כגון שהם מעוטפים בטלית וכדומה].
תשובה: יתכן.

דיני ברכת גבורות

שאלה: (סי' רכז ס"א) האם יש לעמוד בעת שמברך הברכה על ברקים ורעמים.
תשובה: לא.

כדיני ברכת הרים וגבעות

שאלה: (סי' רכח ס"א) הרים גבוהים מאד, האם יכול לברך עליהם עושה מעשה בראשית גם כאשר הם מכוסים בשלג [ולא רואה להדיא את ההר עצמו].
תשובה: כן.

הלכות תפילת מנחה

שאלה: (סי' רלב) ישנם הרבה אנשי מעשה שמקפידין מאד לישוב לפני תפלת מנחה בשעה שאומרים הציבור אשרי יושבי ביתך, ולא ידעתי אם דבר זה הוא מעיקר הדין או מידת חסידות בעלמא.
תשובה: עיי' רמב"ם (פ"ז מתפילה הי"ח) אומרים תהלה לדוד מיושב.

הלכות תפילת ערבית

שאלה: (סי' רלה סקי"ח) אחד שהוא שומר לחברו שלא התפלל מעריב [וחפץ לאכול פת] האם מותר השומר לאכול עמו פת [בזמן השמירה].
תשובה: מותר.

שאלה: בהנ"ל, יל"ע עד אימתי צריך לשומרו, האם עד שיסיים סעודתו או עד שילך להתפלל.

שאלה: (שם) מי שבידו להתפלל ערבית קודם חצות אך ביחידות, או שימתין למצוא מניין רק לאחר חצות, מה יעדיף.
תשובה: ביחידות.

(שערי שיח)

דרך פיקודיך

פנינים על פרשת שבוע

פרשת מטות

ביאור המקרא "הרגו בחרב" בלשון רבים

שאלה: "ואת בלעם בן בעור הרגו בחרב" (ל"א ח'). לכאורה הוה ליה למימר לשון יחיד 'הרג' דפינחס הרגו. תשובה: צליה עזרו.

פרשת מסעי

מדוע כלב זכה להיות נשיא גם בארץ ישראל

לְמִטָּה יְהוּדָה כָּלֵב בֶּן יִפְנָה (ל"ד י"ט)

דיבר רבינו בהתפעלות, כי הנה איתא בזוהר הקדוש (שלה, קנ"ח ע"א) שהטעם שהמרגלים הוציאו דיבה כי ידעו שכשיבואו לארץ ישראל לא ימשיכו להיות נשיאים אלא אחרים יהיו. וכך היה באמת שהיו אחרים, מלבד כלב בן יפונה, שנשאר נשיא גם אחר שבאו לארץ. ומסתבר, ששאר המרגלים חשבו לעצמם, הנה, רק הוא נהיה לנשיא כי המליץ טוב על הארץ, וכביכול קיבל 'שכר' על שלא דיבר רע על הארץ.

אך האמת היא להיפך, באמת גם כלב לא היה צריך להיות נשיא, ורק בזכות שעמד בנסיון ולא נתפתה אחריהם, ולא היה אכפת לו מה שלא יהיה נשיא, הקב"ה מינהו נשיא. ואם היו שומעים גם הם ומדברים טוב, לא היו מפסידים. וזה לימוד לכל אחד: אם לא שומעים לציווי של הקב"ה רק מפסידין ואם שומעין מרויחין. ומי שחושב שהוא חכם ויעשה איך שהוא מבין, ולא ישמע לציווי הקב"ה, ועי' במדרש (דב"ר ה' ד') אין אדם שומע לי ומפסיד.

ופעם אחת פנה רבינו לנכדים שסביבו ואמר, בואו אראה לכם 'מדרש מעניין'. ופתח לנו אגדת בראשית פרק מ"ב והחל לקרוא: א"ר אבהו לעתיד לבוא עתידין הכל להיות תמהין כנגד מי ששמעו להקב"ה, ואומר מה הוא כך פלוני שישב ולא שנה מימיו ולא קרא, והרי הוא יושב עם האבות ומסיח עמהן, והקב"ה אומר להן מה לכם תמהין, לא זכו אלו אלא מפני ששמעו לי בחייהן, שנאמר אוזן שומעת תוכחת חיים בקרב חכמים תליון, עכ"ל ומובא גם בראשונים, עי' אורחות צדיקים שער הרצון, ועוד.

והוסיף לתאר: איש פשוט שלא שנה ולא קרא, יושב בגן עדן ומפטפט עם אברהם אבינו, והכל בזכות ששמע לו בחייו. מי ששומע להקב"ה וחכמיו רק מרויח!

(שבענו מטובך)

דבר העורך

הגר"י גולדנטל זצוק"ל - הקשר, השכנות, הקירבה, - עם יבדל"ח רבן של ישראל

לרגל ימי השלושים לסילוקו של הגאון הצדיק ר' יוסף גולדנטל זצ"ל, שרטט בעבור ציבור הקוראים בנו הגאון ר' ישכר ברוך גולדנטל שליט"א, מרבני המערכת, דברי זיכרון ודמע, בו מתאר על הקשר והקירבה של אביו זצ"ל ליבדל"ח רבינו, והחיים לאור רבינו שזכו כבר מקטנותם:

מרן רבינו שה"ת רש"י שליט"א היה בידידות של שכנות, וג"כ שראה כמה אביו הקה"י זצ"ל יצא מגדרו, ותמך תמיד במפעלותיו וכתב מכתבבי הסכמה וברכה שנסע לחו"ל, ומרן שליט"א הוסיף על המכתבים בכי"ק שזה כ' הקה"י והוסיף במילים שלא כדרכו שמכיר את אבא הכ"מ שהוא ידיד נאמן וגם ביקרתי בישיבה ובחנתי התלמידים, וכו', אבא הכ"מ היה מספר שלמרן רבינו שיבדלחט"א לא היה טלפון, ותמיד הרב מאיר סטפנסקי ז"ל היה מתקשר דרך בית השכן אבא הכ"מ למרן שיבדלחט"א להתיעץ או שילך לאביו הקה"י זצ"ל בשאלות שהיו מתעוררות לו בחו"ל.

וג"כ הרבנית ע"ה שמרן שליט"א היה הולך לטייל בזמן סעודה ג' בשב"ק היתה עולה לביתנו לשמוע מאבא הכ"מ דברי חיזוק, וכן זכה להיות לעזר למרן שליט"א להביא כתבי הרוקח ורבינו אפרים שמרן שליט"א יכתוב הערות ומראי מקומות, ע"י ר' יואל קלוגמן ז"ל מארה"ב, שדרך זה כזבולון החזיק למרן שיבדלחט"א,

בתקופה האחרונה משנת תש"ע, מרן שליט"א עודדו לפתוח עוד כוללים וישיבה קטנה בקרית ספר שמרן שליט"א כותב לו שמקיים כרע לעת ערב אל תניח ידך, ומרן שליט"א כ' במכתב לנדיבים מחו"ל שכל מי שיעזור לאבא הכ"מ, בברכותיו להם יתקיימו כפי תהיה, ובביקור האחרון של אבא הכ"מ אצל רבינו לפני כחצי שנה סמוך לסילוקו, מרן שליט"א קיים עמידה והידור לכבודו, והתעניין רבות בשלומו, ובשלום נוות ביתו אמי שתבדלחט"א. ובלוייה שהתקיימה בפניא דמעלי שבתא ערש"ק קורח כ"ז סיון תש"פ מרן שליט"א טרח למרות חולשתו והשתתף כל הלוייה והספדים שיצא מבית מדרשו לדרמן חזו"א, שכל השנים פיאר כותל המזרח שבא,

והי' איש לבב שהאיר פנים לכל א' והשתתף בכל לבו ונפשו בעת שמחה, ובעתות צרה וצוקה, בכל מקום שנקרא, היה מוסר שיעורים וחיזוקים, אוהב לכולם ומסור להגדיל תורה ולהאדירה, לבנות הסמינר באופקים היה מוסר שיעורי יהדות, שרבים חייבים לו כל יהדותם שאהוב עליהם התורה והשריש בהם אמונת חכמים מגדו"י שינק ושימש כל ימיו, זכה למשפחה ברוכה ההולכים בדרכו, יעמוד כבחיי שהיה ש"ץ עשרות שנים, בימים נוראים בהשתפכות לב ונפש, וכן תמיד בכל ברית נכדים ונינים היה אומר קדיש בבכי, כאילו זה נכד או נין הראשון, מרן שליט"א שהיה סנדק היה מרים ראשו ומתבונן בעת אמירתו הקדיש, ואח"כ היה מברכו ושואל בשלומו, בהפלגת ידידות וחובה, ויעתיר לגאולתם וישועתם של ישראל בקרוב.

אשרי העם שרבינו מנהיגו

מהנעשה והנשמע בקודש פנימה

- בצום שבעה עשר בתמוז עמו עקב ולדאבון הלב התגברה המגיפה בזמן האחרון רח"ל, רבינו קיים במעונו מעמד תפילה וזעקה, להעתיר לבקש ולהתפלל על כל קהל עדת ישראל, על הצרה הבאה על הציבור, על החולים שיתרפאו, על הבריאים שלא יחלו ועל פרנסתם שיתברכו, המעמד אורגן ע"י קופת העיר.

- השבוע הוקם בהתייעצות עם רבן של ישראל שליט"א ומרן ראש הישיבה וועדת רבנים עם ייצוג לכלל החוגים והעדות לצד רופאים בכירים שתקבע את הכללים וההנחיות לגבי הישיבות שבתחומי העיר בני ברק.

- לאור הדיבורים שעלו על סגירתם ח"ו של היכלי התורה, גם במקומות שאין בהם חשש סכנה, הורו רבן של ישראל ומרן ראש הישיבה לחברי הכנסת של "דגל התורה" באופן ברור, כי זכות לימוד התורה של הישיבות הכוללים והת"תים היא המגן והשמירה מפני הסכנה, ואשרי חלקם של הזוכים ללמוד בזמני קושי והפרעות, וכל המבינים גודל ערכה וזכותה יודעים שח"ו לחשוב לסגור את היכלי התורה אשר נזהרים ושומרים על כל כללי הזהירות וכציווי התורה. ובודאי חובה להתרחק בשמירה רבה מן החולים ולשמור על כל כללי הזהירות, ולבדוק את אלו שנמצאים בחשש, אך חלילה לפגוע בהיכלי התורה שעומדים לנו למגן ולמושיע.

- ביום שישי נשאל רבינו האם מותר לשמוע מוזיקה בימים אלו של בין המצרים לאלו השוהים בבידוד, שקשה להם מאד בבידוד וזאת מקשה על נפשם. רבינו השיב שמותר. חובה להדגיש כי השאלה הוא רק על מקרים מסוימים, אך אין כאן הוראה כללית.

- ביום ראשון חתם רבן של ישראל על כתב ההכתרה של הרה"ג רבי מנחם קרליץ לרב שכונת גינות דוד בבני ברק.

לתרומות והנצחות ניתן לפנות
לפלאפון – 052-760-6474

יו"ל ע"י קו דרך אמונה: 0799-211-666
לקבלת הגיליון במייל: a0799211666@gmail.com
הגיליון יו"ל בסיוע עמותת "נעשה אדם" ע.ר. 580652063